

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vniuers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

22 De sexta conditione praescriptionis, hoc est, de lapsu temporis, ad
praescriptionem requisito.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

possidere, vti capere possum. *l. Pro legator. c. 2. ff. eod. Tit.*
 Septimo queritur: Quis veniat in Tit. pro dote in *l. 1. ff. Pro dote.* Vlpianus ait: Titulus est Vti capionis, & quidem iustissimus, qui appellatur Pro dote; Vt qui in dotem rem accipit, (videlicet alienam) vti capere possit spatio lolemni, quo solent, qui pro tempore vti capiant. Sic ille. Hic igitur titulus locum habet, quando res aliena bona fide datur in dotem. *Vnde in l. 1. ff. eod. Tit.* [Dux filia, inquit Scavola, intestato patri hæredes exhibuit: & mancipia communi singula in dotem dederunt: & post aliquot annos à morte patris, familia hærescundæ iudicium inter eas dictatum est. Quæsitum est, cum maritu bona fide mancipia in dotem accepta, vt dotalia, multis annis possederint: an vti cepisse videantur, si is, qui accipiebant, dantis credidissent esse? Respondit, nihil proponi, cur non vti cepissent.] Pro dote igitur possidet, qui ex causa dotis rem sibi habet, id est, cui res aliena inestimata dotis nomine, post iustas nuptias tradita est. *l. 1. ff. Pro dote.* Inestimata dicitur, quia æstimata res pro emptore vti capitur. *l. Plerumque. §. Si ante. c. 1. Quoties. ff. de iure dotum. l. 1. c. Pro dote.*

Octavo queritur, Quid contineat titulus Pro suo? Hic titulus Vti capionis locum habet, quando alius titulus deest: vt. g. Ceruum tuum credens ferum esse, non mansuetum, cepti, vti capere possum, quia bona fide cepti possidere pro meo. *Glossa in l. 1. ff. Pro suo. Vnde in l. Hominem. ff. eod. tit. Pomponius ait: Hominem, quem ex iustificatione te mihi debere falso existimabas, tradidisti mihi. Si scissem nil mihi deberi, vti eum non capiam, quod si nescio, verus est, vt vti capiam; quia ipsa traditio est causa, quam veram esse existimo, sufficit ad efficiendum, vt id, quod mihi traditum est, pro meo possideam.] Sic ille. Pro suo possidere proprie dicitur is qui falso, sed iusto & probabili errore huius causæ nimirum occupationis, allusionis, parus empte, vel hærescundæ ancillas, fructus rei empte, aut donatæ, aut in hæreditate repetitæ possidet. *l. 1. 2. c. 4. §. 1. ff. Pro suo.**

Nono queritur, An sint alij etiam tituli iuri Vti capionis præter iam commemoratos? Respondeo, esse titulum pro transacto, quo vti capitur res, que relinquenti actione & à lite recedenti, transactionis causa traditur ab eo, qui cum non sit dominus rei, putat tamen se dominum esse. *l. Cui ex causa. c. Pro transacto.* Est etiam titulus, Pro iudicato: Nam res iudicata spatio decem annorum vti capitur. *Hodien. in Summa. tit. de Vti capionib. §. Pro suo. ad finem.* Titulus quoque est pro permutato, vt si permutatio ego rem alienam acqvisierim, quia permutavi meam cum ea, quam Titius quidem possidebat, sed eius dominus non erat, putabatur verò bona fide dominus, ac proinde eam ego vti capere possum.

Est idem titulus Pro socio, qui potest dare causam vti capionis: vt si finis, vel soluta locierato, pars rei alienæ mihi obtigerit, putanti bona fide eam rem communem esse sociorum, cum tamen esset aliena, vti capere possum.

De sexta conditione Prescriptionis, hoc est, de lapsu temporis ad Prescriptionem requisito.

CAP. XXII.

Sexto loco, ad vti capendum, siue preferendum requiritur lapsus temporis lege, vel canone definitus.

Primo queritur, Intra quantum temporis spatium res mobilis vti capere queat? De hac questione Panormitanus in capite 1. de In integrum restitut. num. 11. & Couarruias in Regul. iustiss. part. 2. §. 2. numer. 3. Respondeo, res mobiles priuatarum hominum vti capere, si per triennium bona fide, et cum iusto possideantur. *Instit. de Vti cap. in prin. c. l. 1. c. de Vti cap. transformanda.*

Secundo queritur, An vti capio triennis procedat contra Ecclesiam in rebus mobilibus? De hac etiam Panorm. & Couarr. *l. 1. de iuris iur. citatis.* Dux sunt opinioniones, vna est assertentium res mobiles Ecclesie vti capere triennio. Sic In-

nocentius in cap. 7. de In integrum restitutione. *Godecius in Sum. tit. de Restitut. In integrum. Glossa in Auth. de Eccl. tit. 1. Pro temporalib. & Glossa in Auth. de Non alienam. §. Si minus. Glossa in Auth. Quæ aliones, de Sacros. Eccl. in verbis (Durantibus.) Dynus in Regul. Possessor. de Regul. iur. in d. & Glossa 12. quest. 21. cap. de Restitut. Speculator in tit. de Restitut. In integrum. §. 2. versicul. Vt autem Cardinal. Clement. 7. Notab. 8. de Sequetrat. posses. Hanc opinionem dicit Couarruias loco citato esse communem, & citat præter memoratos auctores, Felinum, Franciscum, Baibum, & Angelum. Ratio huius opinionis est, quia nihil ius Canonicum de hac re constituit. Ergo ius civile locum habet, iuxta id, quod habetur cap. 1. de Noui operis numerat. Altera sententia negat, triennalem vti capionem locum habere contra Ecclesiam in rebus mobilibus. Ita Hodien. cap. 1. de In integrum restitut. qui in Sum. tit. de In integrum. restit. Innocentij sententiam secutus est. Panormitanus loco supra citato dicit, primam opinionem esse communem, & venorem, si iuris subtilitatem spectemus; secundam tamen equiorem, & quia sancti Ecclesie, posse teneri. Profecto, cum secunda opinio, Ecclesie fauorem tueatur, meo iudicio præterenda est, quia non est Canon, aut textus iuris Canonici, quo in rebus Ecclesie mobilibus approbetur vti capio triennis. *Vnde in cap. illud, de Prescrip. dicitur: [aduersus Ecclesiam minorem prescriptionem, quam quadraginta annorum Romanæ Ecclesie non admittit.]* Sed ibi Pontifex nihil distinguit de immobilibus, aut mobilibus rebus, generatim loquitur, ergo nec nos distinguere debemus. Tertio, contra Felinum non procedit vti capio. *Instit. de Vti cap. §. Res fieri.* ergo nec contra Ecclesiam, que minor privilegio non gaudet. *Vnde non probo quod quidam dixerunt, Triennio vti capiuntur res immobiles Ecclesie etiam si Romana sit, quoniam tunc committitur Auctores tradiderint, currere triennalem vti capionem, contra Ecclesiam inferiores Romana in rebus mobilibus, non tamen dixerunt expresse, locum etiam habere contra Romanam Ecclesiam, que certe maiora habet privilegia, quam ceteræ Ecclesie.**

Tercio queritur, An vti capio triennis locum habeat contra Reipublicam, & quamlibet ciuitatem in rebus mobilibus? Respondeo cum Innoc. & Panor. in c. de In integrum restit. habere locum, sed Reipubl. inquit Innocentius, datur restitutio in integrum contra vti capionem, si fuerit grauius læsa, non tamen datur ciuitati. Verus est, quod dicit Panor. Bartol. secum, etiam ciuitatem posse petere aduersus laicam restitutio in integrum: eo quod ciuitas gaudet privilegio minoris, quoniam aliorum opera, & min. seruo gubernatur, sicut minor: & quia in ciuitate sunt multi minores, pupilli, vidui, & alia miserabiles persone: eodem privilegio gaudere castra, & villas, sicut ibidem Panor. secum Bald. Item Hospitales domus, & loca communis pietatis causa exstructa, & Collegia Canonicorum: quod probat Panormitanus auctoritate Innocentij, & Ios. Andree.

Quarto queritur, An vti capio triennis currit contra pupillum, aut minorem in rebus mobilibus? Respondeo cum Panor. loco cit. contra pupillum nullam currere prescriptionem pupillan. ætate. *l. Sicut in rem. c. de Prescrip. 30. anno.* Contra minorem currere quidem prescriptionem, sed non nullam, que attingit spatium triginta annorum. *l. vlt. c. in quibus causis. in integ. restit. non est necess. sed minori 120 datur restitutio in integrum. l. Sicut in rem. c. de Prescrip. 30. annor. §. penul.*

Quinto queritur, An in bonis patrimonialibus Clericorum mobilibus procedat vti capio triennis? De hac questione Panor. in c. Si diligenti. nu. 30. de Prescrip. Dux sunt opinioniones, vna docet requiri spatium quadraginta annorum ad prescriptionem talium bonorum: sic senserunt nonnulli, & videtur probari ex §. Potest. 16. q. 3. Ratio huius est, quia bona Clericorum patrimonialia videntur gaudere eodem privilegio, quo gaudent bona Ecclesiarum. Item quia leges civiles non tenent Clericos, cum sint Clerici à potestate laicorum exempti. Altera sententia est, bona talium Clericorum trienn-

nio posse præscribi, sicut bona laicorum. Panor. loco citato, & probat, quia in hac parte Clericorum bona nullum habent privilegium, cum id non sit iure expressum: & quia in aliis non gaudent Clerici privilegio, quo gaudent Ecclesie, nisi illa ius in iure expressa. Panor. in c. Ecclesia S. Mariae de Constit. Glossa in c. Professiones. 16. q. 3.

Sexto queritur, Quantum temporis spatium requiratur, ut res immobiles bona fide, sed sine titulo possesse præscribantur. Respondeo, requiri spatium triginta annorum, si contra priuatos homines sit, ut colligitur ex l. Sicut in rem. c. l. Sicut emptio. C. de Præscrip. triginta annorum. Si vero sit contra Ecclesias, distinguendum est iuxta id, quod habetur in cap. l. de Præscrip. in 6. Aut præscribitur ei ius commune contrarium, vel contra eum præsumptio habetur: & tunc bona fides non sufficit, sed necessarius est titulus, qui possessori tribuat causam possidendi, ut sit tanti temporis præscriptio, ut eius initii memoria non exeat: Aut non est præscribitur ius contrarium, nec præsumptio contra eum habetur, & tunc sufficit bona fides sine titulo, dummodo præscriptio attingat spatium quadraginta annorum.

Septimo queritur, Quanto temporis spatio res immobiles corporales præscribantur? Respondeo, si perinde res priuatorum hominum, & cum bona fide, & cum titulo possesse, præscribuntur spatio decem annorum inter presentes, inter absentes vero spatio viginti annorum. Insti. de Vsu cap. c. l. C. de Præscr. longi temporis. c. l. Si quis emptio. C. de Præscrip. 30. annor.

Quartus, qui pro presentibus, & qui pro absentibus habeantur? Insti. C. de Præscrip. longi temporis. habetur, eos præsentis censeri, qui in eadem provincia commorantur, siue in eadem provincia, siue in aliena res sit. Ceteram Bart. & Glossa annotarunt, id verum fuisse, quando provincie vnius præsidis, communisque Ducis potestate, & officio regerentur: tunc ubi singule ciuitates regios iudices, regiunisque Senatuum habent, præsentis dicuntur, qui in eadem ciuitate, vel eadem regni parte habitant. Absentes vero dicuntur, qui in diuersis ciuitatibus, vel diuersis regni partibus domicilia habent. Sic etiam Panor. in c. de Quarta. num. 30. de Præscrip.

Octauo queritur, Quantum temporis spatium contra priuatos homines postulet præscriptio rerum immobilium corporalium, quæ bona quidem fide, sed sine titulo possidentur? Respondeo, requirere spatium triginta annorum, siue inter presentes, siue inter absentes præscribantur: ut colligitur ex l. Sicut in rem. c. l. Si quis emptio. s. Quod si quis. C. de Præscr. 30. anno. c. cap. Sanctorum de Præscrip.

Nono queritur, Quanto annorum spatio præscribi queunt res immobiles corporales Ecclesiarum? Respondeo, contra Ecclesias inferiores Romanæ, præscriptionem locum non habere, nisi sit quadraginta annorum. c. Illud. c. de Quarta. c. Quia indicatio. de Præscrip. iure quoque civili idem constat. Authent. Quas actiones. C. de Sacros. Eccles. Contra Ecclesiam vero Romanam utroque iure, civili, & Canonico, non currit Præscriptio, nisi spatio centum annorum. Authent. Quas actiones. C. de Sacrosanctis. Eccles. c. Nemo. 17. qu. 1. c. cap. Cum nobis. c. cap. Si diligenti. de Præscrip. Hoc vero locum non habet, in eo, quod legitur cap. 2. s. 1. de Præscrip. in 6. ubi Catholici hæretes præscribunt contra Ecclesiam Romanam bona Hæreticorum, qui dum viuerent, ignorabant esse hæretici, si ea quadraginta annis à morte hæreticorum bona fide possederint. Item contra iura debita principaliter Episcopo, ut Episcopus est, non procedit præscriptio, nisi quadragenaria: quia debitum Episcopo, quatenus est Episcopus, videtur debitum Ecclesie. Panor. in cap. de Quarta. de Præscrip. item contra domos, Hospitales, & alia loca causa pietatis extracta, non valet præscriptio nisi quadragenaria: quia gaudent privilegio, quo gaudent Ecclesie. l. Omnia privilegia. C. de Episcop. c. Cler. & ibi Bartolus, & Panor. in c. de Quarta. citato. num. 7. Contra iura, & bona debita collegio Canonicorum, ut collegium est, non procedit præscriptio, nisi quadragenaria: nec contra bona legata ad pias causas. Panor. in eod. C. de Insti. Moral. Pars 3.

Quarta. num. 7. Item si laicus habet rem communem cum Ecclesia, & indiuisibilem præscriptio non procedit, nisi spatium quadraginta annorum, eo quod habet rem communem cum Ecclesia. Panor. in cap. de Quarta. de Præscrip. num. 10. Si vero ius Ecclesie possit illi sum, & saluum permanere, tunc contra laicum currit præscriptio communis delimita secundum ius civile. Ioan. Andreas in c. de iure patronat. Quid vero si res etiam esset laici, præscribi cepit ab aliquo, & deinde ad Ecclesiam transierit, requiritur ne præscriptio quadraginta annorum? Non requiritur, hoc dicit Panor. in c. de Quarta. num. 28. communiter Doctores sentire. Panor. verba hæc sunt: [Privilegium, quod habet succedens, præscriptionem aut extinguunt, aut tollunt, aut mutat. In primo casu succedens, non vitur privilegio suo. Exemplum in l. Si fundum, ff. de fundo dotalis, ubi dicitur: Quod si quis incipit præscribere certum fundum, licet postea mulier illum assignauerit in dotem, non minus currit præscriptio, licet in principio si fuisset dotalis, non potuisset prohiberi. Est et ratio, quia per privilegium vnius, non debet absorberi ius alteri qualiterum: quod faceret isto casu, si mulier posset uti suo privilegio. Secundo casu, quando differt, tunc vitur suo privilegio. Exemplum in pupillo alteri succedente, contra quem non currit præscriptio, durante pupillari ætate. l. Sicut. C. de Præscrip. 30. annor.]

Tercio casu, quando mutat Præscriptionem, ut in casu quaestionis nostræ: nam præscriptio contra Ecclesiam currit, sicut contra priuatum, sed alio modo, quia contra priuatum currit præscriptio decem, aut viginti annorum cum titulo, sed contra Ecclesiam currit quadragenaria dumtaxat. Et hoc casu dicendum, quod pro tempore præterito vitur Ecclesia iure priuati, pro futuro vitur privilegio suo: ideo si contra priuatum cucurrerint quinque anni, & sic medietas præscriptio, satis est contra Ecclesiam succedentem complere aliam medietatem; habito tamen respectu ad privilegium suum. Et sic requiruntur ad complendam præscriptionem viginti anni, qui sunt medietas temporis respectu Ecclesie.] Haftenus ex Panor. mit.

Decimo queritur, Quanto temporis intervallo servitutes præscribantur? De hac questione Innocentius in cap. de Quarta. de Præscrip. Antonius Gones. tom. 2. variar. resolution. cap. 15. numer. 26. c. segg. Respondeo, servitutem personalem nullo unquam tempore præscribi. Unde si quis habet hominem liberum tanquam seruum bonæ fide, nullo unquam tempore præscribit eum. l. vlt. C. de Longi tempor. præscr. qua pro libert. cuius legis verba sunt: [Solâ temporis longinquitate, etiam si sexaginta annorum curricula excellunt, libertatis iura minime mutari oportere, congruit a iurati.] & l. Vsuptionem. ff. de Vsu capio. Libertas vero præscribitur viginti annorum spatio. Quare si fetus fuit in possessione libertatis, bonâ fide viginti annis præscribit libertatem contra dominum. l. 2. C. de Longi tempor. præscr. qua pro liberta. ubi lex nihil distinguit de præscriptione inter præsentis, & inter absentes. Certe alieubi est iuratum, ut præscriptio libertatis procedat inter presentes spatio decem annorum; inter absentes, viginti. Et merito: ne deterior sit conditio libertatis, quam avarum rerum, cum aliquorum fuisse sententiam, testatur Glossa in illa lege, Seruitus vero mixta, quæ est vistructus, præscribitur inter presentes decem annis, inter absentes viginti. l. vltim. vers. scilicet. vltim. C. de Præscription. Longi tempor. & Glossa eod. in l. cto. Seruitus autem simpliciter realis si habeat continuam, vel quasi continuam causam, cuiusmodi est tingui immittendi in parietem vicini, oneris ferendi, stillicidij auerendi in tectum, vel arcem vicini, aquæ ductus, vel similis, præscribitur inter presentes spatio decem annorum, inter absentes viginti. l. Si quis durtur. ff. Si seruitus vindicetur. l. Foramen. ff. de Seruiturb. vrbium. prædio. c. l. 1. c. l. 2. C. de Seruit. c. Aqua. At seruitus realis, quæ non habet causam continuam, vel quasi continuam, ut est civilis, iter, actus, vel similis, non præscribitur nisi tempore, cuius initii memoria apud homines non sit. 8. mo. huius

est, quia possessio non potest esse continua. *l. Servitus praediorum. ff. de Servitutib. & ibi Glossa, & ibi Bartolus. Et l. Hoc iura. §. Ductus aqua. ff. de Aqua quotidiana, & asina.* cuius legis verba sunt: [Ductus aqua, cuius origo memoriam excellens, constitui loco habetur.] Idem colligitur ex *l. §. ultim. versicul. Si tamen. ff. de Aqua pluvia arcend. Et cap. Super quibusdam. §. Præerea. ff. de verborum significat.* Hoc autem locum habet in servitutibus, quæ dicuntur affirmatiæ, ut tigni immittendi, oneris ferendi, stillicidij auertendi, aquam ducendi, in quibus tunc incipit præscriptio currere, cum quis cepit vi servitute. In servitutibus tamen negatiuis, ut altius non tollendi: Edificandi, vel non ædificandi, præscriptio non incipit procedere, nisi ab eo tempore, quo quis incipit contrarium moliri, & facere. Veluti ædes tuæ ædibus meis debeant servitutem ne altius ædifices, vel ne alius parietem attollas, ne luminibus domus meæ officias, tunc incipit præscriptio currere: contra, ne si tu altius ædifices, & ego taceo.

Vndecimò quaeritur, quanto temporis lapsu servitutes amittantur? Respondeo cum Innocentio, & Panormitano in *cap. de Quarta, de Præscrip.* secundum leges servitutem rusticam, quæ habet etiam continuam, siue quasi continuam, hoc est, quæ non habet interuallum temporis, vel habet quidem, sed modicum, ut pete aliquot horarum, vel dierum, amitti spatio decem annorum inter præsentem, & quadraginta inter absentes: ut colligi videtur ex *l. di. si constituta. ff. Quomodo modum servitus amittatur.* Servitus tamen urbana non amittitur, nisi cum vicinus prædij vicini simul viciat libertatem. Ita ut urbana servitus differat à rustica: quod rustica amittitur, ac perit, si certo tempore illa non vitatur is, cui debetur: Urbana vero non perditur, nisi vicinus simul libertatem acquirat: veluti si ædes tuæ ædibus meis debeant servitutem, ne tuæ alius tollantur, & ne luminibus ædium mearum officiant: tunc si ego fenestras meas clausas habueris, non continuo libertatem amitto, teo tunc, quando in eodem tempore video, tuas alius attollis me nihil contradicente: alioquin si nil eorum feceris, semper tuæ ædes debent meis servituti. *l. Et tamen. ff. de Servitutib. urbana prædij.* Et quamvis Innocentius dicat, secundum leges prædicta locum habere; habeat tamen etiam secundum Canones, ut Panormitanus annotavit, quia in hac parte nihil ius Canonicum decernit.

Alia quaestiones de eadem re diluuntur.

CAP. XXIII.

PRIMO quaeritur, Quanto temporis cursu vnus Clericus beneficii Ecclesiastici possessionem præscribat alterius Clericum legitimum, & canonicum titulum habentem? Dixi (possessionem) quia lapsu temporis potest quis fieri legitimus possessor beneficii, non tamen acquirere titulum beneficii sine canonica institutione: nam sicut possessio non facit aliquem decanonem, sed Canonica electio. *l. Heremites. ff. de Decurion.* ita possessio non facit aliquem beneficiarium, sed Canonica institutio. *e. Ex frequentibus. de Institut. Et cap. 1. de Regul. iuris in 6.* Quaestio igitur est, quanto temporis lapsu vnus Clericus præscribat contra alterum Clericum beneficii possessionem, ut possit vi fructibus beneficii possidere, & defendere suam possessionem contra alterum verum titulum habentem? Respondeo, eum spatio decem annorum præscribere inter præsentem, viginti vero inter absentes. Panor. & Gloss. in *c. Conringi, de Dolo & Contumacia.* Couart. in *Reg. Possessor. p. 2. to. nu. 9.* vbi dicit hanc communem esse sententiam. Ex quo intelligitur, talem Clericum legitimam possessionem beneficii præscribere non titulum beneficii.

Secundò quaeritur, Quanto temporis spatio præscribat

vnus ius patronatus contra alterum illud habentem? Quædam, teste Couart. *l. eo supra citato. nu. 8.* respondent, præscribere illum spatio decem annorum inter præsentem, viginti vero inter absentes. Sed probabilius est, quod alij dicunt, præscriptionem non procedere nisi cursu quadraginta annorum. Et ratio est, quia tamen præscriptio in hac parte non fit contra Ecclesiam, sed contra priuatum hominem ius patronatus habentem in Ecclesia, multum tamen intercedit Ecclesie non mutare patronos, ne nouus patronus incommodet, & noceat Ecclesie, & ne Ecclesia cogatur habere patronum, quem nolle. Nec vero huiusmodi ratio, meo quidem iudicio, parum ponderis, & momenti habet, quod alijs quibusdam vitum sit, & proinde non est, cui oppositam sententiam quisquam sequatur.

Tertiò quaeritur, Quanto temporis lapsu præscribat vnus ecclesiasticam emphyteusim, aut feudum aduersus alterum priuatum hominem etiam solam vtile dominium habentem. De hac questione Panor. in *cap. Ad audientiam. nu. 14. Et 15. de Præscri. Couart. in Reg. Possessor. p. 2. §. 2. num. 6.* Respondent quidam præscribere eum spatio decem annorum inter præsentem, viginti inter absentes: quod colligi dicunt ex *cap. Ad audientiam. de Præscri. Et Glossa, Et Panor. Felino, Et alij ibidem, Et communem esse sententiam, iatur Couart. in eo in loco, quem paulo inferius ante retuli: & hæc locum habere possunt, quando interest Ecclesie, nouum emphyteusim seu beneficium habere, quem feudatarium appellant. Quod si Ecclesie interest potius antiquum, quam sibi obligatum habere: tunc nouus contra antiquum non præscribit nisi spatio quadraginta annorum. Hæc quidam iudices scriptores non satis dilucide, in hac controversia Ioan. Andreas in *Additionib. ad Speculatorum. in tit. de Feud. vers. 28.* censet præscriptionem emphyteusim, aut feudum non currere contra dominum, quia dominus, non emphyteusim, aut beneficium, cuius potest possidere: Vnde quamuis contra emphyteusim, vel beneficium quis præscribit vtile dominium, & dominus, qui præscriptionem ignorat, potest emphyteusim rem, vel feudum datum repetere, & recuperare ab eo, qui præscripsit, quia contra eum currere præscriptio non potuit, nec cogitur restituere emphyteusim, vel beneficium, quia negligens fuit, eo quod passus sit rem præscribi, & ad alterum transire: Secus vero esset, si dominus sciret alterum præscribere, & permitteret, quia tunc eo ipso videtur consentire in eo, quod res transferretur ad alterum. Hanc sententiam Panor. mitans non probat: quia vtile, inquit, dominium præscribi potest contra eum, qui illud habet manente proprietate penes dominum ignorantem præscriptionem. Hæc sententia in *cap. Ad audientiam. de Præscrip.* docet: Si emphyteusim, vel feudum datum est alicui, contra eum, cui datum fuit nisi spatio centum annorum, si fuerit datum à aliqua Ecclesia, præscribitur non minori tempore, quia interest Ecclesie, vel huic, vel illi emphyteusim, aut beneficium sibi obligatum habere, quem nolle. Glossa vero, Abbas, Felinus, & alij in *c. Ad audientiam, supra citato:* affirmant posse emphyteusim, aut feudum Ecclesiasticum præscribi, quod attinet ad vtile dominium, siue proprietatem, consuetudo & ordinatio temporis lapsu, quo alia res priuatum hominum præscribitur, quæ data sunt in emphyteusim, vel feudum, videlicet spatio triginta annorum, iuxta id, quod habetur *libr. 2. de Feud. tit. Si de feudo defuncti. §. Si quis per triginta.* Meo iudicio, æquior est, & quæ magis fauet Ecclesie, sententia Hollienis. Ne videlicet cogatur Ecclesia habere beneficium, siue emphyteusim, quem nolle.*

Quartò quaeritur, Quanto temporis intervallo præscribat vnus actiones personales, quas aduersus eum alius habet: Iure communi præscribitur spatio triginta annorum. *l. Sicut in rem. in princ. C. de Præscr. 30. annorum:* at contra Ecclesiam, & loca caussa communis pietatis extracta, non præscribitur actio nisi spatio quadraginta annorum, & contra Ecclesiam Romanam spatio centum annorum solummodo: & hoc vtroque iure, Ciuili, & Canonico constitutum est.

Quinto